

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวอรกัญญา อินทะวงศ์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการศิลปะและวัฒนธรรม)
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.ทิพวรรณ ทังมั่งมี

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ มรดกทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของของเมืองประวัติศาสตร์เวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการมรดกวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเวียงกุมกามในปัจจุบัน และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพมรดกวัฒนธรรมของเวียงกุมกามให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิธีการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบพรรณนา เป็นการศึกษาทรัพยากรทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และสภาพปัญหาของเวียงกุมกาม โดยใช้วิธีการศึกษาในรูปแบบสหวิทยาการ เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนวทางในการจัดการที่เหมาะสม ทั้งการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์และหาแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า เวียงกุมกามเป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งเรื่องประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้รับความสนใจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เป็นสถานที่ที่มีร่องรอยอารยธรรมที่เก่าแก่และมีความเป็นมาอย่างยาวนานกว่า 700 ปี เวียงกุมกามปรากฏอยู่ในเอกสารตำนานหลากหลายฉบับและมีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองเชียงใหม่ในปัจจุบัน โดยมีการขุดค้นพบเวียงกุมกามในปี 2527 ซึ่งกรมศิลปากรได้ดำเนินการขุดแต่ง

พร้อมทำการบูรณะโบราณสถานอีกหลายแห่ง จนทำให้ค้นพบวัดร้างและกลุ่มโบราณสถานที่สำคัญ ในเขตตำบลท่าวังตาลอำเภอสารภี ถึง 43 แห่ง นอกจากนี้ภายในบริเวณเวียงกุมกามยังมีซากปรักหักพังของโบราณสถานมากมาย ในปี 2548 จังหวัดเชียงใหม่ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีโครงการพัฒนาและประชาสัมพันธ์เมืองประวัติศาสตร์เวียงกุมกามขึ้นเพื่อให้เวียงกุมกามเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและเป็นแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ภายใต้ชื่อ “เวียงกุมกาม นครโบราณใต้พิภพ” ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศรวมทั้งนักวิชาการ นักประวัติศาสตร์ เข้ามาเที่ยวชมและศึกษาหาข้อมูลทางวิชาการนับแสนคนต่อปี

ปัญหาของการจัดการแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือ ปัญหาแรกด้านของการเรียนรู้ มรดกวัฒนธรรมเวียงกุมกามทั้งป้ายนำชม ศูนย์บริการข้อมูลเวียงกุมกามและมัลติเทคส์ ปัญหาที่สองด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกของการท่องเที่ยวเวียงกุมกามทั้งป้ายบอกทาง ไม่มีเอกสารแนะนำแจกและมีสถานที่อำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ปัญหาที่สามด้านสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเสนอแนวทางว่าการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่ ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ต้องเข้ามามีบทบาทดำเนินงานในส่วนของการจัดการพื้นที่ และควรทำการปรับปรุงสื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวให้เหมาะสม ทั้งนี้แนวทางดังกล่าวจะสอดคล้องกับแนวคิดกับการพัฒนาแหล่งทรัพยากรวัฒนธรรม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแนวคิดการสร้างแหล่งเรียนรู้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	The Management for Efficiency Cultural Learning and Tourism of Wiang Kum Kam, Chiang Mai Province
Author	Miss Onkanya Intawong
Degree	Master of Arts (Art and Culture Management)
Advisor	Assoc. Prof. Dr.Tippawan Tungmungmee

ABSTRACT

The Management for Efficiency Learning and Cultural Learning and Tourism of Wiang Kum Kam, Chiang Mai Province. contains 3 objectives as follows. 1) Examine historical context, physical characteristic, cultural heritage and environment of historic city, Wieng Kumkam, Chiang Mai province 2) Examine problems in cultural heritage management for learning and cultural tourism of Wieng Kumkam at present and 3) Suggest managerial guideline to increase effectiveness of Wieng Kumkam's cultural heritage as learning source and cultural tourism. This independent study is qualitative research presented in descriptive form. It investigates cultural resources, environment and problems or Wieng Kumkam by using multidisciplinary method to analyze and propose appropriate managerial guideline. It contains literature review, observation, and non-structured interview in order to attain in-depth information form the samples, relevant persons, interested persons, and group discussion. These will be analyzed to find managerial guideline in order to increase effectiveness of learning and cultural tourism of Wieng Kumkam, Chiang Mai province.

The result shows that Wieng Kumkam is an important ancient city of Chiang Mai in the aspect of history, architecture as well as cultural tourism interested by both foreigners and Thai people. The place has trace of old civilization over 700 years back in the past. Wieng Kumkam appears in several documents and chronicles. It is located in the west of Chiang Mai city at present. Wieng Kumkam was excavated in 1984. Fine Arts Department managed the excavation and restoration of other ancient remains. It finally located other 43 abandoned temples and important ancient remains in Tawangtan, Saraphi district. In addition, the site within Wieng Kumkam area contains plenty

ruins of ancient remains. In 2005, Chiang Mai in collaboration with the Tourism Authority of Thailand organized development project and promote Wieng Kumkam historical city as art and cultural tourist attraction and history learning source under the name “Wieng Kumkam the underground ancient city”. Hundred thousands of tourists, including Thai people and foreigners as well as scholars and historians visit the place to study it annually.

The problems in managing learning source and cultural tourism are as follows. The first problem is about learning Wieng Kumkam’s cultural heritage, including sign board, information center and guide. The second problem is about facilitating tourists, who visit Wieng Kumkam. There is no sign board, free brochure and insufficient facility. The third problem is about learning media. In this study, the researcher proposes managerial guideline to increase effectiveness of learning and cultural tourism at Wieng Kumkam, Chiang Mai city. Chiang Mai Provincial Organization must take the role in performing site management. It should improve learning media and facilities for tourism as appropriate. Such guideline will correspond with the concept of developing cultural resource as tourist attraction and creating learning source.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved